Sociaal Werk Nederland

Koningin Wilhelminalaan 3
3527 LA Utrecht

T 030 721 07 21

info@sociaalwerk.nl
www.sociaalwerknederland.nl

Mevrouw E.I. Schippers, informateur
p/a Tweede Kamer
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Datum
Utrecht, 29 maart 2017

ons kenmerk
INT.17.02086

Onderwerp
Input van Sociaal Werk Nederland

contactpersoon
De heer M. Mathijssen

Geachte mevrouw Schippers,

In onze democratie mag en moet iedere burger mee kunnen doen, in de buurt, de woonplaats en het land. Dit betekent dat alle vormen van marginalisering en uitsluiting aangepakt moeten worden. Door te investeren in de sociale opbouw van wijken en buurten kunnen we de kloof verkleinen en polarisatie bestrijden.

Voor deze grote en wezenlijke opgave voor de toekomst van Nederland staan overheid en burgers. Sociaal Werk Nederland (brancheorganisatie voor het sociaal werk) pleit daarom voor een landelijk bestuursakkoord waarin overheden vastleggen uitvoering te zullen geven aan een Transformatie-agenda. Op grond daarvan maken overheden samen met maatschappelijke organisaties innovatie-, investerings-, monitorings- en borgingsafspraken over het realiseren van de volgende door alle partijen gedeelde visie en ambitie: het versterken van de sociale basisvoorzieningen en het integraal werken in wijken en buurten, zonder afbreuk te doen aan de gemeentelijke regievoering.

Sociaal Werk Nederland doet hiermee een beroep op de kabinetsinformateur om in de komende kabinetsperiode, samen met gemeenten, het versterken van de sociale basisvoorzieningen in wijken en buurten prominent op de agenda te zetten: verklein de kloof, verminder polarisatie en versterk de sociale netwerken in wijken. Maak dat mogelijk door onder andere innovatie van zorg en welzijn: stimuleer de ontschotting, de-medicaliseer, pak armoede en uitsluiting aan.

Een cruciaal thema in de verkiezingsstrijd was de groeiende kloof en de door veel burgers ervaren frustratie van niet mee kunnen doen en nergens gehoor vinden. Hét medicijn daartegen is een effectieve, merkbare aanpak van achterstand en uitsluiting. Dergelijke duurzame oplossingen ontstaan wanneer mensen vanuit hun eigen kracht actie ondernemen, samenwerken en zich als buurtgenoten inzetten voor elkaar en hun wijk. Dat vraagt om gedegen ondersteuning en een basis van veiligheid, vertrouwen en contact.

De eigen kracht van burgers kan alleen in werking treden als de sociale basisvoorzieningen in wijken goed op orde zijn en professioneel worden begeleid. De invulling van die sociale basisvoorzieningen moet echter nog compleet aangepast worden aan de lokale participatiesamenleving. Dan gaat het met name om ondersteuning op cruciale levensgebieden als opgroeien in de buurt, werk, onderwijs, cultuur, sport, ontmoeting, ontspanning, vrijwilligers(werk), opvang en buurtinitiatieven.

Anders gezegd: de decentralisaties in het sociale domein zijn contraproductief als ze niet gepaard gaan met een transformatie: een andere manier van denken en handelen binnen het hele werkgebied van zorg en welzijn. Niet alleen binnen de gemeentelijke diensten, maar ook bij de professionals en hun organisaties.
Zij allen moeten leren denken en handelen vanuit het principe van 'zorgen dat' in plaats van 'zorgen voor'. Zij moeten het zicht openen op collectieve oplossingen voor vraagstukken die zich vaak als individueel probleem manifesteren en ook als zodanig worden ervaren door burgers. Zij moeten burgers nu stimuleren en leren onafhankelijker te worden van de overheid. Tegelijkertijd moeten professionals het juiste kennen en kunnen.

Dit is een majeure transformatie-opdracht, die vraagt om sturing, middelen en menskracht. Hoogleraar transitiekunde Jan Rotmans stelt terecht 'dat we er honderd jaar over gedaan hebben om mensen afhankelijk te maken van de overheid, dan mag je niet verwachten dat je ze van de ene op de andere dag in hun eigen kracht kunt zetten'.

Daarin heeft het komende kabinet een bestuurlijke, stimulerende landelijke verantwoordelijkheid. In een democratie hoort de overheid de burger een gevoel van inspraak en nabijheid te bieden. En dat kan ook, als we met z'n allen daarvoor de optimale sociale randvoorwaarden creëren. Sociaal Werk Nederland doet daar graag aan mee.

Met vriendelijke groet,

Lex Staal
Directeur Sociaal Werk Nederland

Cc: fractievoorzitters politieke partijen in de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Bijlage